

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın İçişleri Bakanı Ali YERLİKAYA tarafından Anayasa'nın 98'inci ve TBMM İçtüzüğü'nün 96'ncı ve 99'uncu maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim.

Ayten KORDU

Tunceli Milletvekili

6 Şubat 2023 tarihinde dokuz saat arayla, merkez üsleri Kahramanmaraş'ın Pazarcık ve Ekinözü ilçeleri olan iki büyük deprem meydana gelmiştir. Söz konusu depremler 11 ilde büyük yıkım ve can kayıplarına neden olmuştur. Dersim'de herhangi bir can kaybı olmamasına karşın ağır hasar alan birçok ev meycuttur. Jeologlar, yaşanan iki büyük depremden sonra yıkıcı depremlerin meydana gelme ihtimali yüksek olan iller için tedbirler alınması konusunda sıklıkla uyarıda bulunmuştur. Acil tedbir alınması gereken illerden biri de Dersim'dir.

Deprem bilimciler Dersim bölgesinde geçen fay zonları üzerinde yaptıkları araştırmalarda halen diri olan 3 ayrı fay zonunun yakın zamanda 7'den büyük deprem üretebileceğini belirtmektedir. Dersim'deki olası bir deprem riskine karşı çalışmaların hızlandırılıp, hassasiyetle yürütülmesi sağlanmalıdır. Bu durumdan dolayı büyük bir doğal afet tehlikesiyle karşı karşıya olan Dersim'de, olası bir depremin öncesi ve sonrasına ilişkin bütün tedbirlerin alınması ciddi derecede önem arz etmektedir. Fakat Dersim'de şu ana kadar Depremle ilgili hazırlıklar son derece yetersizdir.

Bu anlamda 6 Şubat Maraş depremlerinden sonra, Dersim merkez ve ilçelerinde birçok ev “ağır hasar” kaydı alıp, hak sahipliği elde etmesine karşın hak sahiplikleri elektrik sayacı yok veya elektrik az işlenmiş ya da ağır hasar nedeniyle kontrollü yıkımlarından sonra “ekonomik ömrünü tamamlamıştır” gerekçeleriyle hak sahiplikleri haksız şekillerde ellerinden alınmıştır.

Bunun örneklerinden birisi olarak; Dersim merkeze Bağlı Burmageçit köyünde bazı evler de bu süreçte hasarlar aldılar. Bu evler Tunceli Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü tarafından yapılan kontrollerde ‘ağır hasarlı’ olarak kayıtlara geçtiler.

Ekipler daha sonra köyde yeni konutların yapılması için yer tespiti çalışmalarında dahi bulundu. Hasarlı evleri yıkılan köylüler yeni konutların yapımını beklerken 31.12.2024 tarihinde kendilerine tebliğ edilen belgeyle konutları hakkında "ekonomik ömrünü tamamladığı" yönünde karar verilmesi mağdur edilen yurttaşların yoğun tepkisine ve itirazlarına sebep olmuştur. Bu hak sahipliği meselesi Dersim’de yaşayan yurttaşlar için artık tamamen bir eziyete dönüşmüştür.

Ayrıca AFAD, 7269 Sayılı Kanun kapsamında “hak sahipliği” için tanıdığı 90 günlük süreye ek olarak, başvuru yapamayan afetzedeler için tüm iller için 2 günlük ek başvuru süresi vermesine karşın sadece Dersim bu ek süre kapsamı dışında bırakılmıştır. Anayasanın temel niteliklerinden olan; sosyal devlet ilkesi gereği yurttaşların bu anlamda yaşadıkları sorunları çözmesi ve kolaylaştırması gereken, devlet bürokrasisi ve yöneticiler eziyete dönüşen bu haksızlıkları dayatarak Dersim’e karşı aleni ayrımcı politikaları uygulamaktadır.

Bu bağlamda;

1) Dersim’de ağır ve orta hasarlı olduğu tespit edilen konutlarla ilgili kapsamlı bir planlamanız var mı? Varsa, söz konusu planlama ayrıntılı olarak kamuoyuyla neden paylaşılmamaktadır?

2) Dersim’de 1.686 ağır hasarlı yapı olarak tespit edilen evlerin son durumları nedir? Ne kadar sayıda ev ağır hasar tespiti alıp yıkıldıktan sonra “ekonomik ömrünün tamamlandığına” dair tebliğler deprem mağduru yurttaşlara ulaştırılmıştır?

3) Tunceli Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü tarafından yapılan kontrollerde ‘ağır hasarlı’ olarak belirten evler nasıl oluyor da yıkıldıktan sonra ekonomik ömrünü tamamlanmış yönde karar verilmektedir.

4) Yıkılan evler, nasıl bir teknik inceleme sonucunda ekonomik ömrünü tamamlamış olarak kabul edilmektedir?

5) Bu evler ekonomik ömrünü tamamladıysa neden hasar incelemesi yapılmış ve ağır hasar tespiti ile kayıt altına alınmıştır?

6) Yurttaşların bu mağduriyetini giderecek herhangi bir çalışmanız olacak mıdır?

7) AFAD'ın, 7269 Sayılı Kanun kapsamında “hak sahipliği” için tanınan 90 günlük süreye ek olarak, başvuru yapamayan afetzedeler için tüm illerde geçerli olan 2 günlük ek başvuru süresine neden Dersim kapsam dışında bırakılmıştır?